

Amnesty International's svenska juristgrupp

av *Mårten Bengtsson*

Under ett upplopp i Sharpeville, Sydafrika 1984 mördades en svart förtroende- man, som ansågs tjäna den vita regimen. Sex personer - de så kallade Sharpeville Six - åtalades för brottet. Domstolen fann inte att någon av dem faktiskt förorsakat mannens död. Trots detta dömdes de sex för mord. Domstolen påstod att de åtalade haft gemensamt uppsåt ("common purpose") med de verkliga förövarna. Domen överklagades till Sydafrikas motsvarighet till Högsta domstolen, som fastställde dödsdomarna.

I sista stund fick de sex dödsdömda uppskov med avrättningarna. Ett av åklagarens huvudvittnen hade sagt att polisen tvingade honom att vittna falskt. Den 13. juni avslogs de dömdas begäran att målet skulle återupptas. Beslutet har överklagats.

Amnesty International har reagerat mot rättegången på flera olika sätt. Några av de åtalade var troligen inte ens på brottsplatsen. Juristgruppernas uppgift har i detta fall varit att skriva till ett stort antal jurister - främst domare - i Sydafrika. Syftet med breven var i första hand att visa den stora oro kollegor över hela världen känner för den här och liknande rättegångar i Sydafrika.

Medlemmer i den svenska juristgruppen har deltagit i denna angelägna brevskrivning. Andra färska exempel på brevskrivningsuppgifter med svenskt deltagande är en kampanj mot dödsstraffet i Sovjetunionen och en aktion angående mänskliga rättigheter i Honduras.

Den viktigaste och dominerande uppgiften för Amnesty International's juristgrupp i Sverige är att delta i den här typen av brevskrivningsaktioner. I brev till statsöverhuvuden, ministrar och kollegor uttrycker medlemmarna sin oro över olika rättsliga missförhållanden. Breven bygger i huvudsak på material från Amnesty International's sekretariat i London.

Under de två senaste åren har juristgruppen deltagit i ett 20-tal kampanjer. Vidare har gruppen agerat i ett 50-tal fall där kollegor i andra länder utsatts för myndigheters övergrepp.

Juristgruppen i Amnesty International's svenska sektion nybildades 1983 och har ett 50-tal aktiva och drygt 150 stödjande medlemmer i hela landet. De flesta juridiska yrken är representerade. I Lund, Stockholm och Uppsala har medlemmar bildat arbetsgrupper som träffas regelbundet. Juristgruppen är liksom Amnesty International i övrigt en politiskt, religiöst och ekonomiskt oberoende sammanslutning. Medlemmarna i gruppen arbetar helt ideellt.

Vid siden av brevskrivningsarbetet har juristgruppen också andra uppgifter. Gruppen bistår den svenska amnestysektionens styrelse med olika utredningar och yttranden angående exempelvis stadgeändringar, remissvar och konven-

tionsförslag. De vanliga lokala amnestygrupperna utnyttjar också juristgruppen. Här är det främst fråga om brevskrivning till kollegor i andra länder angående enskilda fängslade personer.

Juristgruppen deltar i utbildningen av Amnesty International's medlemmar beträffande internationella lagar och dokument som skall garantera de mänskliga rättigheterna. Arbetsgruppen i Lund har även anordnat utbildning i flyktingrätt. Viss studiecirkelverksamhet förekommer, för närvarande endast i Uppsala.

Juristgruppen har kontaktpersoner i Advokatsamfundet, Jusek, Internationella Juristkommissionen m.fl. sammanslutningar för jurister. Dessa får fortlöpande information om övergrepp mot kollegor världen över. Organisationerna deltar också i brevskrivningsaktioner för dessa kollegor.

Den som vill ha ytterligare information om juristgruppen och Amnesty International ombedes kontakta Anna Wikström på den svenska sektionens sekretariat, Gyllenstiernsgatan 18, 115 26 Stockholm, tel 08 - 663 19 00.

Forfatteroplysninger:

Mårten Bengtsson er gruppsekretære i den svenske juristgruppen.